

Założenia do sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu przyrody Stawy Raszyńskie

położonego w gminie Raszyn, powiecie pruszkowskim, w województwie mazowieckim.

Rezerwat przyrody Stawy Raszyńskie uznany został na powierzchni 155,13 ha Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 stycznia 1978 r. w *sprawie uznania za rezerwaty przyrody* (M.P. z 1978 r. poz. 20). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie cennego biotopu lęgowego wielu rzadkich gatunków ptaków oraz żerowisk i miejsc odpoczynku ptaków przelotnych.

Projekt planu ochrony dla rezerwatu zostanie sporządzony na podstawie art. 18 i z uwzględnieniem art. 19 oraz 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.), na okres 20 lat. Na zlecenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie projekt ten sporządzi wyłoniony w przetargu wykonawca, którym został Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie. Przewiduje się, że projekt planu zostanie sporządzony w grudniu 2023 r.

Tryb i zakres prac nad planem, a także sposoby ochrony, jakie powinny zostać zastosowane, określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. z 2005 r. poz. 794).

Plan zostanie sporządzony na aktualnej inwentaryzacji i dokumentacji stanu przyrody przeprowadzonej w granicach rezerwatu, w tym również gleb i siedlisk, roślinności rzeczywistej i potencjalnej, siedlisk przyrodniczych, drzewostanów z ich cechami taksacyjnymi, roślin, zwierząt i grzybów – wraz z oceną ich stanu i tendencji dynamicznych (perspektyw ochrony). Zostaną w szczególności zidentyfikowane wewnętrzne i zewnętrzne zagrożenia dla rezerwatu oraz wypracowana koncepcja ochrony rezerwatu, w tym w razie potrzeby zaprojektowane odpowiednie działania ochronne.

Na podstawie opracowanej dokumentacji, zgodnie z zasadami techniki prawodawczej (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 283) i wytycznymi art. 20 ustawy o ochronie przyrody, sporządzony zostanie projekt zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w sprawie planu ochrony dla rezerwatu przyrody.

Przewiduje się, że następnie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie ustanowi plan ochrony rezerwatu w trybie aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia. Ustanowiony plan ochrony rezerwatu będzie mógł być w przyszłości zmieniony, gdyby wynikało to z potrzeb ochrony przyrody. Ustanowiony plan będzie dawać podstawę prawną do ewentualnego wykonywania w rezerwacie zaplanowanych działań ochronnych.

W sporządzaniu projektu planu zostanie zapewniona możliwość udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z 3 października 2008 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029, z późn. zm.), to znaczy przez obwieszczenie o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu, a następnie obwieszczenie o jego sporządzeniu, publiczną dostępność projektu planu, możliwość wnoszenia przez każdego wniosków i uwag na etapie przystąpienia do sporządzenia projektu planu, a następnie projektu planu, w terminie nie krótszym niż 21 dni. Sporządzone

zostanie publiczne podsumowanie udziału społeczeństwa, zawierające w szczególności odniesienie się do wniesionych uwag. Projekt planu będzie zaopiniowany przez radę gminy.

Tereniem objętym planem jest obszar rezerwatu przyrody, jednak w ramach analizy zagrożeń zewnętrznych, analizą i projektowaniem ustaleń zostaną objęte także tereny położone poza rezerwatem, które warunkują ochronę tego obszaru, w tym w szczególności otulina rezerwatu i jego najbliższe sąsiedztwo. Ustalenia dla takich terenów mogą mieć charakter wskazania sposobów eliminacji lub ograniczania zagrożeń zewnętrznych oraz sformułowania ustaleń i wskazań do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, planów zagospodarowania przestrzennego województw. Przeprowadzona zostanie także analiza pod kątem konieczności ewentualnej zmiany granic otuliny rezerwatu, którą ewentualnie może dokonać Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie odrębnym aktem prawnym.

Założeniem ochrony rezerwatu jest realizacja celu ochrony wskazanego w akcie uznającym rezerwat. Cel ten jednak może być w toku prac nad planem zweryfikowany i ewentualnie może zostać zaproponowana jego zmiana lub uzupełnienie, która może być wprowadzona w życie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie odrębnym aktem prawnym. Szczegółnej analizie poddana zostanie prowadzona w rezerwacie ekstensywna gospodarka rybacka oraz jej wpływ na przedmioty ochrony, a w szczególności na zachowanie wielu rzadkich gatunków ptaków ich żerowisk i miejsc odpoczynku ptaków przelotnych. W związku z lokalizacją rezerwatu oraz jego udostępnieniem analizie poddana zostanie również presja antropogeniczna.

Zakłada się, że sposobem ochrony rezerwatu będzie umożliwienie przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych wszędzie tam, gdzie ich przebieg służy osiągnięciu celów ochrony albo gdzie zdecydowano o przeznaczeniu terenu do ochrony tych procesów, przy możliwości zaplanowania wykonania zabiegów ochronnych tam, gdzie są one niezbędne dla osiągnięcia celów ochrony. Może zostać zaplanowana również zmiana formy udostępnienia terenu rezerwatu, jednak wyłącznie w zakresie nie wywierającym negatywnego wpływu na osiągnięcie celów ochrony.

Plan ochrony będzie zawierać, zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody:

- 1) cele ochrony przyrody rezerwatu oraz wskazanie przyrodniczych i społecznych uwarunkowań ich realizacji;
- 2) identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków;
- 3) wskazanie obszarów ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej (w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody);
- 4) określenie działań ochronnych, z podaniem rodzaju, zakresu i lokalizacji tych działań;
- 5) ewentualne wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa oraz określenie sposobów ich udostępniania;
- 6) ewentualne wskazanie miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza;